

Přehled restitučního procesu v českobudějovické diecézi

Proces naturální restituce, tedy vrácení nemovitých věcí zpět jejich oprávněným vlastníkům, měl být, pokud by zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi byl ze strany státních orgánů plně respektován, v naprosté většině případů ukončen nejpozději už v polovině minulého roku. Povinné osoby totiž měly 6 měsíců od obdržení výzvy oprávněné osoby (posledním dnem pro její doručení byl 2. leden 2014) na uzavření dohody. **V zákonné lhůtě nebyla v českobudějovické diecézi uzavřena ani jedna dohoda o vydání majetku.** Bez zajímavosti jistě není skutečnost, že nedodržení lhůt povinnými osobami zákon nikterak nepostihuje, ovšem nedodržení lhůt v zákoně uvedených oprávněnými osobami je sankcionováno tím nejvyšším možným způsobem, tedy zánikem jejich nároku.

VÝZVY

Z celkem 239 římskokatolických farností českobudějovické diecéze, které jako oprávněné osoby uplatnily svůj nárok, má ke dnešnímu dni zcela vyřízenou restituční agendu pouhých 48. Oprávněné osoby podaly celkem 695 výzev a do konce roku 2014 bylo uzavřeno s povinnými osobami 485 dohod o vydání majetku. Důležitým faktem ovšem je, že jedna výzva se vyřizuje průměrně 2 až 3 dohodami, takže velmi zjednodušeně řečeno **z 695 výzev je plně vyřízeno pouhých 200** (tj. ani ne 30 %).

SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ

Pokud povinné osoby nevydaly pozemky v 6 měsíční lhůtě, byly oprávněné osoby nuceny v dalších 6 měsících uplatnit své nároky u Státního pozemkového úřadu jako správního orgánu, aby jejich nároky nepropadly. **Oprávněné osoby podaly do konce roku 2014 celkem 535 žádostí o vydání pozemků ve správním řízení, a k dnešnímu dni jich bylo kompletně vyřízeno pouhých 51** (to není ani 10 %).

LHŮTY

Zákonodárce stanovil správnímu orgánu na vydání zemědělských nemovitostí lhůtu 6 měsíců, nebo 12 měsíců ve zvláště složitých případech. Zároveň ale konstatoval, že je třeba správní řízení vést maximálně efektivně, bez zbytečných odkladů a aby bylo šetřeno právo oprávněných osob domoci se svých nároků včas. Zdá se ovšem, že správní orgán považuje všechny případy za zvláště složitě, protože ve standardní lhůtě ještě nerozhodl a situaci si usnadňuje častým přerušováním správních řízení tak, aby mu lhůty přestaly plynout. Vzorovou ukázkou budiž situace, kdy správní řízení bylo zahájeno začátkem března 2014, koncem července 2014 byla oprávněná osoba vyzvána správním orgánem k dodání podkladů a řízení bylo přerušeno. Oprávněná osoba v průběhu září 2014 odeslala doplnění dokumentace tak, jak bylo požadováno, ale správní orgán do poloviny února 2015 správní řízení opětovně nezahájil. Tedy ačkoli od podání návrhu na zahájení správního řízení ve skutečnosti uběhl téměř rok, správní řízení „zamrzlo“ v pátém měsíci.

Oprávněné osoby si samozřejmě uvědomují, že Státní pozemkový úřad má situaci komplikovanou nejen tím, že musí vést správní řízení i vyřizovat výzvy jemu adresované, ale třeba i faktem, že jako správní orgán ve většině případů musí napravovat laxnost povinných osob při uzavírání dohod či dokonce jejich zcela zjevnou snahu bojkotovat restituční proces (příkladem může být povinná osoba, která odmítla všechny jí zasláné výzvy jako neoprávněné a správní orgán tak musí vést 12 správních řízení). I proto se zatím oprávněné osoby v českobudějovické diecézi nedomáhají rozhodnutí ve správních řízeních u nadřízeného správního orgánu (popř. soudu). Pokud se ovšem doba rozhodování ve správních řízeních výrazně nezkrátí (u případů, kde nebude zcela jasně a jednoznačně doložena nutnost správní řízení přerušit či rozhodovat v 12 měsíční lhůtě), budou nuceny takto postupovat.

Mgr. Petr Stukbauer,
vedoucí restitučního odd. českobudějovického biskupství